

Kursplan

Fakulteten för konst och humaniora

Institutionen för svenska språket

4SVÄ2E Svenska, inklusive självständigt arbete, avancerad nivå (ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan), 30 högskolepoäng

Swedish, including independent project, second cycle (Master of arts in secondary education for upper secondary school, 30 credits)

Huvudområde

Litteraturvetenskap, Svenska språket

Ämnesgrupp

Svenska/Nordiska Språk

Nivå

Avancerad nivå

Fördjupning

A1N

Fastställande

Fastställd av Fakulteten för konst och humaniora 2015-02-02

Kursplanen gäller från och med höstterminen 2015

Förkunskaper

Svenska för ämneslärare 1-90 hp, Självständigt arbete på 15 hp i ett annat ämne inom ämneslärarprogrammet, UVK-kurs Vetenskapsteori och forskningsmetodik eller motsvarande, samt VFU 15 hp.

Mål

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna

- självständigt identifiera och formulera problemställningar av relevans för vidare forskning och för yrkesverksamheten,
- självständigt bedöma och förhålla sig kritiskt till olika teorier, metoder och vetenskapliga studier samt sätta dessa i relation till egen undersökning och den egna yrkesverksamheten.

Delkurs 1 Språkämnet svenska: didaktik och forskningsperspektiv, 7,5 hp

Efter avslutad delkurs ska den studerande kunna

- beskriva ämnesdidaktikens forskningsområden och dess relevans för skolverksamheten,
- analysera hur skrivande, text, språk och utbildning samspelar,
- redogöra för hur den specifika ämnesdidaktiken speglar skolan och svenskämnet.

Delkurs 2a Betyg och bedömning i svenskämnet, 7,5 hp

Efter avslutad delkurs ska den studerande kunna

- använda lokala och nationella styrdokument och nationella prov som stöd i betygsättning i svenska,
- konstruera betygsgrundande uppgifter och betygskriterier till dessa för olika moment inom ämnet,
- sammanväga och vikta moment i förhållande till lokala och nationella styrdokument,
- resonera om betygssystemets nivåer i förhållande till kunskapsprogression och stoffurval.

Delkurs 2b Utomeuropeisk och postkolonial litteratur, 7,5 hp

Efter avslutad delkurs ska den studerande kunna

- tillgodogöra sig och tolka utomeuropeisk och postkolonial litteratur utifrån relevant teori och terminologi,
- muntligt och skriftligt redogöra för gemensamma och särskiljande drag i litteraturer från olika delar av världen,
- uppvisa väsentligt fördjupad förmåga till kritiskt-analytiskt tänkande,
- med förankring i ämnesdidaktisk teori och forskning, diskutera frågor om varför och hur utomeuropeiska och postkoloniala litterära texter kan göras tillgängliga och angelägna för olika elevgrupper i såväl mer som mindre kulturellt heterogena klassrum.

Delkurs 3 Självtändigt arbete i svenska, avancerad nivå, 15 högskolepoäng

Efter avslutad delkurs ska den studerande kunna

- uppvisa en fördjupad vetenskapsteoretisk medvetenhet gällande relationen teoretiska perspektiv i arbetet, metodval, analys och resultat- respektive metoddiskussion,
- uppvisa förtrogenhet med relevanta vetenskapliga, ämnesdidaktiska, samhällsliga och etiska aspekter i det självständiga arbetet,
- presentera, tolka och problematisera välgrundade slutsatser med uppvisad relevans för yrkesprofessionen,
- producera ett självständigt arbete som är väldisponerat och språkligt korrekt,
- försvara sitt självständiga arbete med sakliga och relevanta argument,
- konstruktivt och kritiskt granska annat motsvarande självständigt arbete samt kommunicera såväl dess förtjänster som dess brister.

Innehåll

Övergripande innehåll

Professionsbas och professionell progression

Den studerande utvecklar i denna kurs fördjupad förståelse för yrkesverksamheten. Tidigare studier i utbildningsvetenskaplig kärna och verksamhetsförlagd utbildning binds på ett naturligt sätt ihop med ämnes- och ämnesdidaktiska studier på avancerad nivå. Därigenom förbereds studenten i att bidra till utvecklingen av yrkesverksamhetens värdegrund, genom ett inkluderande förhållningssätt och uppvisad medvetenhet om jämställdhets- och jämlikhetsaspekter och mänskliga rättigheter.

Vetenskapligt förhållningssätt och progression

Det självständiga arbetet på avancerad nivå ger den studerande möjlighet att utifrån utbildningens olika delar, ämnesstudier i två ämnen, verksamhetsförlagd utbildning och utbildningsvetenskaplig kärna producera vetenskap. Den studerande identifierar självständigt ett problemområde med relevans för lärarprofessionen. Utifrån kritisk granskning av tidigare forskning väljer och tillämpar den studerande självständigt teorier och metoder, med beaktande av forskningsetiska principer. Den studerande analyserar och värderar egen empiri och diskuterar trovärdighet i tolkningar och slutsatser. I kursen vidareutvecklas den blivande ämneslärarens vetenskapliga förhållningssätt, i relation till

såväl ämnesdjup som profession, och ger beredskap för vetenskapliga samtal i yrkeslivet.

Delkurs 1 Språkämnet svenska: didaktik och forskningsperspektiv, 7,5 hp

Delkursen behandlar skolskrivandet och skrivforskningen ur ett nordiskt forskningsperspektiv. Undervisningsformer för skrivutveckling och responsgivning, skrivundervisning och didaktiska teorier om skrivandet i skolan problematiseras. Genom att studera didaktiska avhandlingar fördjupas och problematiseras kunskapen och ger studenten en aktuell forskningsanknytning till yrkespraktiken.

Delkurs 2a Betyg och bedömning i svenskämnet, 7,5 hp

Delkursen läses av studerande som tidigare genomfört kurserna 2SVÄ02 och 2SVÄ06.

Delkursen syftar till att ge teoretiska och praktiska kunskaper om betyg och bedömning inom svenskämnet. Styrdokument och nationella prov i svenska relateras till svenskämnets historiska bakgrund och fördjupad diskussion av lärares olika ämneskonceptioner. De didaktiska konsekvenserna av betygsättning och bedömning diskuteras.

Delkurs 2b Utomeuropeisk och postkolonial litteratur, 7,5 hp

Delkursen läses av studerande som tidigare genomfört kursen 2SVÄ08.

Delkursen ger en överblick över litterära särdrag och former samt centrala teman och motiv i främst afrikansk, asiatisk, karibisk och latinamerikansk litteratur från 1900-talet och framåt. De litteraturhistoriska sammanhangen belyses, vilket innebär att kursen även berör ett smärre antal äldre kanoniserade texter. I kursen studeras hur litteraturen behandlat och påverkats av frågor knutna till kolonialism och globalisering. Parallellt med undervisningen löper ett seminarium med fördjupade ämnesdidaktiska reflektioner och diskussioner om hur man genom den utomeuropeiska och postkoloniala litteraturen kan främja och utveckla elevers kritiska perspektiv på såväl den egna som främmande kulturer.

Delkurs 3 Självständigt arbete i svenska, avancerad nivå, 15 högskolepoäng

Den studerande skriver i samråd med handledaren en självständigt författad uppsats i svenska med didaktisk inriktning. Det självständiga arbetet är ett forskningsorienterat arbete som ska ha tydlig koppling till lärarprofessionen och knyta an till de vetenskapliga teorier och begrepp den studerande blivit förtrogen med under sin utbildning. Det ska ge den studerande tillfälle att ställa vetenskapligt relevanta frågor inom svenska med didaktisk inriktning.

Deltagande i seminarier är obligatoriskt.

Undervisningsformer

Undervisningen består av föreläsningar, seminarier, gruppdiskussioner och enskild handledning.

Examinationsformer

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd. För betyget godkänd ska de förväntade studieresultaten vara uppnådda.

Delkurs 1, 2a och 2b examineras genom skriftliga prov och genom muntliga redovisningar i seminarier.

Delkurs 3 examineras genom att den studerande lägger fram en slutgiltig version av sitt självständiga arbete vid ett slutseminarium samt opponerar på annan students arbete.

För väl godkänt betyg på hela kursen krävs att delkurs 3 är väl godkänd.

Kursvärdering

Efter avslutad kurs genomförs en kursvärdering som sammanställs skriftligt och återkopplas till de studerande. Sammanställningen redovisas för aktuella institutionsorgan och för berört programråd, samt tillhandahålls av kursansvarig institution.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Delkurs 1 Språkämnet svenska: didaktik och forskningsperspektiv 7,5 hp

Ask, Sofia. 2005. *Tillgång till framgång: lärare och studenter om stadiövergången till högre utbildning*. Lic. avhandling. Växjö university Press. 142 s.

Ask, Sofia. 2012. *Språkämnet svenska: ämnesdidaktik för svensklärare*. Studentlitteratur. 129 s. ISBN 978-91-44-05936-5

Björk, Lennart & Blomstrand, Inger. 1994. *Tanke- och skrivprocesser: skrivkurs för gymnasiet*. Studentlitteratur. 173 s. ISBN 91-44-46431-2

Evensen & Lökenstgard Hoel red. 1997. *Skriveteorier og skolepraksis*. Cappelen. 256 s. ISBN 82-456-0353-8

Hertzberg, Frøjdís. 1997. "Forholdet språkforskning – språkundervisning". I: *Svenskans beskrivning 22*. Ca 20 s. ISBN 91-7966-446-6

Hertzberg, Frøjdís. 2006. "Genreskrivning under senare skolår: att berätta räcker inte" I Bjar, L. red. *Det hänger på språket: lärande och språkutveckling i grundskolan*. Studentlitteratur. Ca 20 s. ISBN 91-44-03917-4

Ivanic, Roz. 2004. "Discourses of writing and learning to write". I *Language and education*, vol. 18, no. 3. s. 220-245. 26 s.

Karlsson, Anna-Malin. 1997. "Textnormer i och utanför skolan – att skriva insändare på riktigt och på låtsas". I *Svenskans beskrivning 22*. Ca 20 s. ISBN 91-7966-446-6

Pettersson, Åke. 1989. "Utvecklingslinjer och utvecklingskrafter i elevernas uppsatser". I: Sandqvist, C & Teleman, Ulf red. *Språkutveckling under skoltiden*. Studentlitteratur. 25 s. ISBN 91-44-29681-9

Teleman, Ulf. 1989. "Veta och kunna; om metakunskapens roll vid produktion av skriftliga texter". I *ASLAs skriftserie*. 24 s.

Avhandlingar i svenska med didaktisk inriktning (läses enl. överenskommelse med undervisande lärare)

Ask, Sofia. 2007. *Vägar till ett akademiskt skriftspråk*. Växjö university Press.

Bergman, Lotta. 2007. *Gymnasieskolans svenskämnen – en studie av svenskundervisningen i fyra gymnasieklasser*. Malmö studies in educational sciences No 36.

Bergöö, Kerstin. 2005. *Vilket Svenskämne? – Grundskolans svenskämnen i ett Lärarutbildningsperspektiv*. Malmö Studies in Educational Sciences No 20.

Bommarco, Birgitta. 2006. *Texter i dialog*. Malmö Studies in Educational Sciences No 25.

Norberg-Brorson, Birgitta. 2007. *Man liksom bara skriver och skriver – Skrivande och skrivkontexter i grundskolan år 7 och 8*. Studier från Örebro i Svenska språket No 2.

Norlund, Anita. 2009. *Kritisk sakprosaläsning i gymnasieskolan. Didaktiska perspektiv på läroböcker, lärare och nationella prov*. Göteborg Studies in Educational Sciences, No 0436-1121.

Palmér, Anne. 2008. *Samspel och solostämmor: om muntlig kommunikation i gymnasieskolan*. Uppsala universitet.

Parmenius Swärd, Suzanne. 2008. *Skrivande som handling och möte – gymnasieelever om skrivuppgifter, tidsvillkor och bedömning i svenskämnet*. Malmö Studies in Educational Sciences no 42.

Westman, Maria. 2009. *Skriftpraktiker i gymnasieskolan: bygg- och omvårdnadselever skriver*. Stockholm: Acta Universitatis Stockholmiensis.

Wiksten-Folkeryd, Jenny. 2006. *Writing with an attitude – Appraisal and student texts in the school subject of Swedish*. Acta universitatis Upsaliensis - Studia Linguistica Upsaliensia No 5.

Östlund-Stjärnegårdh, Eva. 2002. *Godkänd i svenska?: bedömning och analys av gymnasieelevers texter*. Diss. Uppsala Universitet.

Delkurs 2a Betyg och bedömning i svenskämnet, 7,5 hp

Ask, Sofia. 2012. *Språkämnet svenska: ämnesdidaktik för svensklärare*. Studentlitteratur. 129 s. ISBN 978-91-44-05936-5

Fjellström, Roger. 2002. "Betygsättandets etik". I *Att bedöma eller döma: tio artiklar om bedömning och betygssättning*, Skolverket. Elektronisk resurs. ISBN 91-89314-89-1

Långström, Sture & Viklund Ulf. 2006. *Praktisk lärarkunskap*. Studentlitteratur. 268 s. ISBN 91-44-03667-1

Skolverket. 2012. *Bedömning och betygssättning i gymnasieskolan*. Skolverkets allmänna råd. 45 s. Elektronisk resurs. ISBN 978-91-87115-74-5

Skolverket. 2011. *Kunskapsbedömning i skolan – praxis, begrepp, problem och möjligheter*. 73 s. Elektronisk resurs. ISBN 9789186529543

Skolverket. 2011. *Planering och genomförande av undervisningen – för grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan*. 44 s. Elektronisk resurs. ISBN 978-91-86529-60-4

Skolverket. 2013. *Sambedömning i skolan – exempel och forskning*. 36 s. Elektronisk resurs. ISBN 9789175590790

Skolverket. 2013. *Utvecklingssamtalet och den skriftliga individuella utvecklingsplanen*. 21 s. Elektronisk resurs. ISBN 9789187115363

Sundin, Maria. 2010. *Klarspråk i skriftliga omdömen*. SKL Kommentus. 103 s. ISBN 978-91-7345-229-8

Thavenius, Jan (red.). 1999. *Svenskämnets historia*. Studentlitteratur. 165 s. ISBN 91-44-00955-0

Delkurs 2b Utomeuropeisk och postkolonial litteratur, 7,5 hp

Litteratur märkt med asterisk distribueras av lärosätet

Facklitteratur

Helgesson, Stefan*. 1996. "Att skriva sig bortom imperiet." I *Litteratur i södra Afrika*. Hillevi Nilsson (red.). Afrikagruppernas årskrönika, s. 24-53. 30 s.

Hove, Chenjerai*. 1996. "Afrikas litteratur: ord ur frihetens jord." I *Litteratur i södra Afrika*. Hillevi Nilsson (red.). Afrikagruppernas årskrönika, s.66-73. 8 s.

Johannesson, K & Åsberg, C*. 1972. Ur *Asiens litteratur*. Almqvist & Wiksell. Ca 15 s.

Macondo: Vägvisare till världslitteraturen. www.macondo.nu

Oe, Kenzaburo*. 1995. "Japan's Dual Identity: A Writer's Dilemma." I *Japan, the Ambiguous, and Myself: The Nobel Prize Speech and Other Lectures*. Kodansha International. s. 59-103. 45 s.

Rimer, J. Thomas*. 1995. "Some Observations on Reading Japanese Literature." I *A Reader's Guide to Japanese Literature*. Kodansha International, s. 11-18. 8 s.

Rushdie, Salman*. 1982. "Empire writes back with a vengeance." I *The Times*, 3 juli 1982. 8 s.

Sampietro, Luigi*. 1993. "Beating a four-stress line: Derek Walcott's "The Scooner Flight." I *Imagination and the Creative Impulse in the New Literatures in English*. (red.) M-T Bindella och G V Davis. Rodopi, s.67-77. 11 s.

Stagh, Marina. 1996. "Några viktiga teman i arabisk litteratur." I *Modern arabisk prosa*, Bibliotekstjänst, s. 40-82. 43 s. ISBN 91-7018-391-0

Söderblom, Inga*. 1983. Ur *Latinamerika. Texter och litteraturhistoria*. Biblioteksförlaget. Ca 15 s.

Stummer, Peter O*. 1993. "Achebe's Anthills: An Essay in Nigerian Intertextuality" I *Imagination and the Creative Impulse in the New Literatures in English*. (red.) M-T Bindella och G V Davis. Rodopi, s. 99-108. 10 s.

Tenngart, Paul. 2008. "Postkolonialism." I *Litteraturteori*. Gleerups, s. 131-152. 22 s. ISBN 9789140664082

Skönlitteratur

Achebe, Chinua. 2007. *Allt går sönder*. Tranan. Ca 300 s.

Adonis*. 2005. Några dikter ur *Boken, platsen gårdag nu*. Alhambra. Ca 20 s.

Beyala, Calixthe. 2004. *Ännu talar träden*. En bok för alla. Ca 350 s.

Borges, Jorge-Luis*. "Biblioteket i Babel" och "Pierre Menard, författare till Don Quijote" ur *Fiktionser*. Bonnier. Ca 25 s.

Buarque, Chico. 2007. *Budapest*. Tranan. Ca 120 s. Ur *Ch'u-tz'u* (Litteraturens klassiker 16)

Coetzee, J. M. 2004. *Onåd*. Brombergs. Ca 240 s.

Condé, Maryse. 2008. Ur *Segu*. Leopard. Ca 100 s.

Dangarembga, Tsitsi. 1990. *Rotlös*. Trevi. Ca 260 s. Dao, Bei*. 2001. Ett tiotal dikter ur *[lek för själar]*. Norstedt. Ca 15 s.

Djebar, Assia. 2002. Ur *Ett fångelse så stort*. Leopard. Ca 100 s.

Dongala, Emmanuel. 2008. *Ursprungets eld*. Leopard. Ca 200 s.

Gordimer, Nadine*. 1-2 noveller. Ca 25 s.

Hafez*. 2007. Ett tiotal dikter ur *Östanvindens ande*. Ellerström. Ca 15 s. *

Novell ur *Kina berättar: Solskenet i munnen*. Tranan, 2004. ca 25 s.

Khoury, Elias. 2008. *Som om hon sover*. Leopard. Ca 350 s.

Ur *Koranen* (Litteraturens klassiker 16)

Komachi, Ono no. "Drömmar", "Hjärtats blomma", "Blommornas färger" (Litteraturens klassiker 16)

Lessing, Doris. 2008. *Gräset sjunger*. Wahlström & Widstrand. Ca 280 s.
Ur *Mahabhārata* (Litteraturens klassiker 16)
Marquez, Gabriel Garcia*. 1982. Ur *Den otroliga och sorgliga historien om den troskyldiga Eréndira och hennes hjärtlösa farmor: sju berättelser*. Wahlström & Widstrand. Ca 20 sid.
Oe, Kenzaburo. Roman i överenskommelse med undervisande lärare. Ca 250 s.
Po, Li. ”Tillägnad bergstoppens tempel”, ”Samtal på berget”, ”Vinterkrig” (Litteraturens klassiker 16)
Qingzhao, Li. Några dikter (HSK 1) Ur *Rigvéda* (Litteraturens klassiker 16)
Rushdie, Salman. 2007. Ur *Midnattsbarnen*. Bonnier. Ca 100 s.
Shikibu, Murasaki. ”Böljeslag” (Litteraturens klassiker 16)
Ur *Sångernas bok* (Litteraturens klassiker 16)
Tadjo, Véronique. 2008. Ur *Drottning Pokou*. Leopard. Ca 50 s.
Thiêp, Nguyễn Huy*. 2007. Novell ur *Skogens salt*. Tranan. Ca 30 s.
Ur *Tusen och en natt* (ramberättelsen och berättelsen om Alladin)
Un, Ko*. 2008. Några dikter ur *Tiotusen fotspår och andra dikter*, Atlantis. Ca 15 s.
Walcott, Derek*. Några dikter. Ca 15 s.
Xingjian, Gao*. Enaktare i urval. Ca 25 s.
Yorimasa, Manamoto no. ”Sommarregn”, ”Då körsbärsträden blommar”, ”Förstenat träd” (Litteraturens klassiker 16)

Ämnesdidaktiska artiklar om ca 50 sidor utifrån seminarieledarens anvisningar.

Delkurs 3 Självtändigt arbete i svenska, avancerad nivå, 15 högskolepoäng
Johansson, Bo & Svedner, Per Olov. 2010. *Examensarbetet i lärarutbildningen*. 5. uppl. Kunskapsföretaget. 105 s. ISBN: 91-89040-74-0

Lagerholm, Per. 2010. *Språkvetenskapliga uppsatser*. 2. uppl. Studentlitteratur. 158 s. ISBN: 978-91-44-05645-6

Refero – antiplagieringsguiden. Elektronisk resurs. www.bi.hik.se/Refero/intro.php

Stensmo, Christer. 2002. *Vetenskapsteori och metod för lärare: en introduktion*. 1. uppl. Kunskapsföretaget. 136 s. ISBN:91-89040-44-9

Svenska skrivregler utgivna av Svenska språknämnden. 2008. Liber. 216 s. ISBN:91-47-04974-X

Övrig litteratur tillkommer i samråd med handledare.